

Krönika från RådNu

September 2018

Hösthälsning från Magnus Ljung:

Plats för en eloge – och självkritik

Årets växtodlingssäsong har väckt mycket frågor hos rådgivare runt om i landet. Å ena sidan har det varit fantastiskt att se hur rådgivningen mobiliserat sina krafter, dels för att samla ihop och sprida kunskap om hur torkan kan bemästras. Kreativiteten har varit stor. Dels hur man mött och tagit hand om människor som mått oerhört dåligt denna sommar. En stor eloge till den yrkeskår som betyder så mycket för svenskt lantbruk. Men å andra sidan har erfarenheterna lett till att andra, delvis bortglömda perspektiv kommit till tals. **Detta föranleder ett behov av självreflektion. Ja, kanske till och med självkritik.**

Rådgivningen har bidragit till dagens höga produktivitet och effektivitet i svenskt lantbruk. Den har också bidragit till det landskap vi har. Klimatförändringar leder dock till ett mer oförutsägbart väder, där höga vattenflöden blandas med torkperioder. Det är de flesta idag överens om. Detta är också ett exempel på ett av rådgivningens mest grundläggande dilemman: **Hur vet vi att de råd vi idag ger, och som leder till en viss typ av lantbruk och landskap, på lite längre sikt är hållbara råd? En del av de strukturförändringar som skett är definitivt inte till gagn för alla lantbrukare, för samhället eller för naturen. Och frågan är vilket ansvar rådgivningen har – eller har haft – för dagens situation?**

Klimatet, vattnet och eroderande ekosystemtjänster är en sak, men vi ser också att den genomsnittliga svenska lantbruksföretagaren har svårt att hantera år som detta även rent ekonomiskt. Marginalerna är idag så små att resiliensen saknas. Ökad vinstmarginal, att kunna leva på räntan av kapitalet, gäller all resurshantering. I år tvingas dock många lantbrukare tära på just kapitalbasen. Det är inte heller hållbart i längden.

Inom den forskning om rådgivning som RådNu är en del av så har vår förmåga att hantera osäkerhet, komplexitet och konflikter varit en kärnfråga under många år. I andra delar av världen där det till synes extrema i Sverige är det nya normala, så är det inte heller konstigt att man funderat på hur rådgivningen ska hantera dessa frågeställningar. **Jag skulle gärna se att vi inom**

svensk rådgivning lyfter frågor om hur vi kan bli bättre på att hantera målkonflikter, politisk och miljömässig osäkerhet, komplexa utvecklingsprocesser, etc.

Den traditionella rådgivarrollen kompletteras då med andra roller, bl a den som processledare, affärs- och landskapsutvecklare. För vem ska annars ta rollen att leda den kunskapsmässiga utvecklingen att skapa framtidens resilienta landskap och företag, om inte ni rådgivare?

Magnus Ljung

Verksamhetsledare RådNu

RådNu ●
Kompetenscentrum
för rådgivning